ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 51.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА,*** *4-го Іюля.* — 1847 — *Wilno.* ***PIĄTEK,*** *4-go Lipca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28-го Іюня.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 25-го Іюня, Состоящій по Арміи и по особымъ порученіямъ при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генералъ-Губернаторѣ, Подполковникъ *Жилинскій*, Всемилостивѣйше произведенъ въ Полковники съ оставленіемъ въ настоящей должности и по Арміи.

— Государь Императоръ объявляетъ Монаршее Свое благоволеніе за отличіе, оказанное въ дѣлахъ противъ Горцевъ, между прочими: Командиру Егерскаго Генералъ-Адъютанта Князя Воронцова полка и Начальнику Сунженской Линіи, Полковнику Барону *Меллеру Закомельскому*; Поручикамъ: состоящему по Кавалеріи и при 1-мъ Сунженскомъ Линѣйномъ Казачьемъ полку *Едлинскому* и Кубанскаго Егерскаго полка *Романусу*, Подпоручикамъ Пѣхотныхъ полковъ: Тенгинскаго, *Корженевскому*; Навагинскаго, *Соболевскому*, и Кубанскаго Егерскаго, *Цешковскому*, и Прапорщикамъ: полковъ: Навагинскаго Пѣхотнаго, *Шилейкѣ*; Егерскаго Генералъ-Адъютанта Князя Воронцова, *Будеркевичу* и *Кучковскому*; и Гродненскаго Артиллерійскаго Гарнизона *Вержбицкому*.

—

Государь Императоръ, пріемля во вниманіе, что на основаніи Высочайшаго повелѣнія, отъ 30 Декабря 1832 года, нижніе чины, уроженцы Царства Польскаго, должны, по увольненіи ихъ отъ службы, возвращаться на родину, между тѣмъ, какъ многіе изъ нихъ, пожелали бы оставаться и въ Россіи, Высочайше повелѣть соизволилъ: всѣмъ таковымъ нижнимъ чинамъ, увольняемымъ въ отставку, предоставить вообще право оставаться на жительствѣ въ Россіи.

Вильна.

Въ 26-мъ N. Виленскихъ Губернскихъ Вѣдомостей напечатано слѣдующее:

I. Виленское Губернское Правленіе, въ слѣдствіе требованія Виленскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія, симъ доводитъ до всеобщаго по Губерніи свѣдѣнія, что по отношенію Г. Виленскаго Военнаго Губернатора, въ слѣдствіе представленія Г. Начальника Губерніи, отъ 25 минувшаго Января, объ отсрочкѣ платежей, слѣдующихъ кредитнымъ установленіямъ по займамъ изъ оныхъ помѣщиковъ Виленской Губерніи, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, по сношенію съ Министромъ Финансовъ входилъ по сему предмету

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 28-go Czerwca.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 25-go Czerwca, liczący się w Armii i do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorze, Podpółkownik *Żyliński*, Najłaskawiéj mianowany Półkownikiem, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku i w Armii.

— Jego Cesarska Mość oświadcza Monarsze swe zadowolenie za odznaczenie się w rozprawach z Góralami, w liczbie innych: Dowódzcy Półku Strzelców Jenał-Adjutanta Xięcia Worońcowa i Naczelnikowi Sunżeńskiéj linii, Półkownikowi Baronowi *Mellerowi Zakamelskiemu*; Porucznikom: liczącemu się w Jeździe i przy 1-m Sunżeńskim Półku Liniowych Kozaków *Jedlińskiemu*, i Kubańskiego Półku Strzelców *Romanusowi*; Podporucznikom Półków Pieszych: Tengińskiego, *Korzeniewskiemu*, Nawagińskiego, *Sobolewskiemu*, i Kubańskiego Strzelców, *Cieszkowskiemu*; oraz Chorążym Półków: Nawagińskiego Pieszego, *Szyłejce*; Strzelców Jenerał Adjutanta Xięcia Worońcowa, *Buderkiewiczowi* i *Kuczkowskiemu*, i Grodzieńskiego Garnizonu Artylleryi *Wierzbickiemu*.

—

Jego Cesarska Mość, zważając, że stosownie do Najwyższego Rozkazu, z d. 30 Grudnia 1832 roku, żołnierze, będący rodem z Królestwa Polskiego, winni są, po uwolnieniu ich ze służby, powracać na miejsce urodzenia, gdy tymczasem wielu z nich pragnęłoby pozostać w Rossyi, Najwyżéj rozkazać raczył: wszystkim takim żołnierzom, otrzymującym dymissą, pozostawić w ogólności prawo zamieszkania w Rossyi.

Wilno.

W 26-m N. Wileńskiéj Gazety Gubernialnéj wydrukowano co następuje:

I. Wileński Rząd Gubernialny, w skutek żądania Wileńskiego Urzędu Powszechnego Opatrzenia, niniejszém zawiadamia, iż po odniesieniu się P. Wileńskiego Wojennego Gubernatora, w skutek przedstawienia P. Naczelnika Gubernii, nastałego pod dniem 25-m Stycznia t. r., względem przedłużenia terminu opłat, należnych Kredytowym zakładom, w skutek pożyczek zaciągnionych przez obywateli Gubernii Wileńskiéj, P. Minister Spraw Wewnętrznych, po porozumieniu się z Ministrem Skarbu, wchodził z przedstawieniem w téj rzeczy do Komitetu PP.

съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего Государь Императоръ, въ 15 день Апрѣля, Высочайше повелѣть соизволилъ: слѣдующіе отъ Виленскихъ помѣщиковъ кредитнымъ установленіямъ платежи, отсрочить по 1-е Ноября 1847 года, съ причисленіемъ оныхъ и недоимокъ къ капитальнымъ долгамъ, для выплаты вмѣстѣ съ оными въ остальные года займа, и съ тѣмъ, чтобы помѣщики, которые будутъ имѣть дѣйствительную необходимость въ таковой отсрочкѣ, представляли о семъ свидѣтельства Уѣздныхъ Предводителей Дворянства, Начальникомъ Губерніи утвержденныя.

II. Виленское Губернское Правленіе извѣщаетъ всѣхъ жителей своей Губерніи, что со стороны Виленской Казенной Палаты, на основаніи существующихъ узаконеній и полученнаго ею нынѣ предписанія Департамента Государственнаго Казначейства, сдѣлано распоряженіе, чтобы Уѣздныя Казначейства, какъ отъ помѣщиковъ, такъ и отъ крестьянъ всѣхъ наименованій, принимали въ счетъ подушнаго, податей, сборовъ и недоимокъ всѣхъ родовъ, сырые хвосты взрослыхъ волковъ въ три рубля сер., и сырые же шкуры волчьихъ щенятъ въ одинъ рубль пятьдесятъ копѣекъ серебромъ, отрѣзывая отъ сихъ шкурокъ хвосты и возвращая самыя шкурки хозяевамъ. А потому всѣ имѣющіе таковые волчьи хвосты и шкурки, могутъ во всякое время обращаться въ Уѣздныя Казначейства, гдѣ и получать зачисленіе имъ оныхъ въ счетъ податей и сборовъ.

Ministrów, w skutek postanowienia którego, Jego Cesarska Mość, w dniu 15 m Kwietnia, Najwyżéj rozkazać raczył: należące od Wileńskich obywateli Kredytowym Zakładom opłaty, odłożyć do 1 Listopada 1847 roku, z zaliczeniem tak tych wypłat, jako i zaległości, do kapitalnych długów, dla wypłacenia razem z niemi w ciągu ostatnich lat pożyczki, z warunkiem, ażeby obywatele, którzy będą rzeczywiście potrzebować tego przedłużenia terminu wypłaty, złożyli w téj mierze świadectwa Marszałków Powiatowych, przez Naczelnika Gubernii potwierdzone.

II. Wileński Rząd Gubernialny zawiadamia wszystkich mieszkańców swojéj Gubernii, iż ze strony Wileńskiéj Izby Skarbowéj, na mocy istniejących w prawie przepisów i otrzymanego przez nią teraz zalecenia Departamentu Podskarbstwa Państwa, wydane zostało rozporządzenie, ażeby Kassy Powiatowe, tak od obywateli, jako też i od włościan wszelkich nazwań, przyjmowały na rachunek podatków, poborów i wszelkiego rodzaju zaległości, świeże ogony wilków starych w trzech rublach, surowe zaś skóry wilczych szczeniąt w jednym rublu pięćdziesięciu kopiejkach srébrem, odrzynając od tych ostatnich ogony, i powracając same skórki właścicielom. Przeto wszyscy, posiadający ogony i skórki świeżo zabitych wilków, mogą w każdym czasie udawać się do Kass Powiatowych, gdzie takowe na rachunek należących od nich podatków i poborów zostaną zaliczone.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Дармштадтъ, 27 *Іюня*.

Сегодня, въ 9 часовъ утра, Ихъ Императорскія Высочества, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Его Августѣйшая Супруга и Великая Княжна Александра Александровна выѣхали изъ Дармштадта въ Киссингенъ. Черезъ мѣсяцъ Высокіе Путешественники возвратятся сюда, чтобы провести нѣсколько времени въ Югенгеймѣ. При отъѣздѣ Ихъ Императорскихъ Высочествъ, всѣ Принцы Великогерцогскаго Дома и высшія придворныя особы были собраны во дворцѣ Великаго Герцога. Генералъ баронъ Брейденбахъ сопровождалъ Августѣйшихъ Путешественниковъ до предѣловъ Великаго Герцогства близъ Ашаффенбурга.

(*J. de St.-P.*)

Пруссія.

Берлинъ, 27 *Іюня*.

Третьяго дня обнародовано здѣсь слѣдующее Королевское повелѣніе:

„Божіею Милостію, Мы Фридрихъ Вильгельмъ, Король Прусскій, нашимъ вѣрнымъ штатамъ, собраннымъ въ первый соединенный сеймъ,—наше Монаршее привѣтствіе. По докладу нашего сеймоваго коммисара, что порученныя вѣрнымъ нашимъ штатамъ дѣла, также выборы членовъ комитетовъ и коммисіи погашенія государственнаго долга, могутъ быть окончены къ 25-му с. м., мы положили назначить закрытіе засѣданій сейма на 26-го число с. м.; и какъ въ этотъ день не будемъ мы находиться въ столицѣ нашей, Берлинѣ, то мы возложили на нашего коммисара закрыть засѣданія соединеннаго сейма отъ имени нашего. Объявляя о томъ вѣрнымъ нашимъ штатамъ, пребываемъ къ нимъ благосклонны."

Берлинъ, 24 Іюня 1847 года.

(подп.) *Фридрихъ Вильгельмъ.*

Въ слѣдствіе сего повелѣнія, всѣ провинціяльныя собранія, созванныя своими маршалами, произвели третьяго дня выборы депутаціи для завѣдыванія государственными долгами и комитетовъ чиновъ, а вчера, въ десять часовъ утра, послѣдовало закрытіе перваго Соединеннаго Сейма.— Для этой цѣли обѣ куріи собрались въ Бѣлой Залѣ Дворца. Депутація всѣхъ чиновъ извѣстила Королевскаго Коммиссара Сейма, Государственнаго Министра Бодельшвинга, что Сеймъ собрался, послѣ чего Королевскій Коммиссаръ, со всѣми Государственными Министрами, вступилъ въ собраніе, и прочелъ слѣдующую рѣчь:

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Darmsztad, 27 *czerwca*.

Dzisiaj, o godzinie 9 éj z rana, Ich Cesarskie Wysokości, Następca Cesarzewicz, wraz z Najjaśniejszą Swą Żoną i Wielką Xiężniczką Alexandrą Alexandrówną, wyjechał z Darmsztadtu do Kissingen. Najjaśniejsi Goście powrócą tu za miesiąc, ażeby jakiś czas zabawić w Jugenhejmie. W czasie odjazdu Ich Cesarskich Wysokości, wszyscy Xiążęta Wielko-Xiążęcego Domu i znakomitsi dygnitarze dworu zebrani byli w pałacu Wielkiego Xięcia. Jenerał Baron Breidenbach przeprowadził dostojnych Gości do granic Wielkiego Xięztwa, blizko Aschaffenburga. (*Journal de St. Petersbourg.*)

Prussy.

Berlin, 27 *czerwca*.

W dniu onegdajszym ogłoszone zostało następujące Królewskie postanowienie:

„My Fryderyk Wilhelm, z Bożéj łaski Król Pruski, przesyłamy naszym wiernym Stanom, zgromadzonym na piérwszy Sejm Połączony, nasze łaskawe pozdrowienie. Otrzymawszy uwiadomienie od naszego Komissarza Sejmowego, że sprawy poruczone naszym wiernym Stanom, łącznie z wyborami Stanowych Komitetów i Stanowéj Deputacyi do umorzenia długów krajowych, do d. 26 b. m. załatwione być mogą, postanowiliśmy oznaczyć zamknięcie Sejmu na d. 26 b. m., a że w dniu pomienionym nie będziemy znajdować się w naszéj stolicy Berlinie, poleciliśmy zatém naszemu Komissarzowi Sejmowemu zamknąć obrady Sejmu połączonego, w naszém imieniu. Oświadczając to niniejszém naszym wiernym Stanom, zostajemy dla nich z łaskawą życzliwością. Dan w Berlinie 24 czerwca 1847 r.

(pod.) *Fryderyk Wilhelm.*

Na mocy tego rozkazu, wszystkie prowincyonalne zgromadzenia, zwołane przez swoich Marszałków, odbyły onegdaj wybory Deputacyi do umorzenia długów państwa, jako też Komitetów Stanowych, a wczoraj o godzinie 10 rano, nastąpiło zamknięcie piérwszego Połączonego Sejmu.— W tym celu obie Kurye zgromadziły się w Białéj Sali Królewskiego pałacu. Deputacya wszystkich Stanów zawiadomiła o tém Królewskiego Komissarza Sejmowego, Ministra Stanu Bodelschwinga, poczém tenże ze wszystkimi innymi Ministrami wszedł do zgromadzenia i odczytał następującą mowę:

„Свѣтлѣйшіе Принцы, Сіятельные Князья и Графы!

Гг. представители дворянства, городовъ и сельскихъ общинъ!

Насталъ часъ, въ который, по повелѣнію Е. В. Короля, нашего Всемилостивѣйшаго Государя, первое собраніе Соединеннаго Сейма должно быть закрыто. Оно было помрачено тѣмъ обстоятельствомъ, что малое число его членовъ отказались участвовать въ послѣднемъ дѣйствіи его, и тѣмъ уклонились отъ долга, котораго исполненіе находится въ существенной связи съ правами ихъ на Сеймѣ. Правительство не преминетъ поддержать значеніе законовъ.

Впрочемъ, если обратимъ взоръ на одиннадцатинедѣльный періодъ дѣятельности сего собранія, самыя разнообразныя чувствованія возникаютъ въ нашемъ сердцѣ. Кто въ состояніи обозрѣть ихъ, выразить, высказать словами? Но *одно* чувство должно быть общее, чувство, что труды Соединеннаго Сейма не такъ были полезны для страны, какъ бы они могли быть.

Между тѣмъ полагаемъ упованіе на всемогущее Божеское Провидѣніе, которое, въ рѣшительныя мгновенія, всегда поддерживало наше любезное отечество, что посѣянное здѣсь сѣмя добра и блага пало на воспріимчивую и плодоносную почву, и что изъ него возрастетъ древо съ благими плодами, подъ сѣнью котораго плевелы не будутъ размножаться.

Но одно чувство радости и гордости также потрясаетъ всѣ сердца: то чувство, или лучше, сознаніе, что всѣ собранные здѣсь чины и провинціи тѣсно связаны между собою пламенною любовью къ отечеству, къ дарованному намъ Богомъ Королю и его Августѣйшему Дому. Всѣ громко и радостно признали это. Сколь ни различны указанные или избранные здѣсь пути, сколь ни велико число ихъ сплетеній между собою, мы довѣряемъ, что всѣ, идущіе по симъ путямъ съ этимъ сознаніемъ, будутъ приведены къ одной цѣли: къ упроченію чести и независимости, матеріяльнаго и духовнаго процвѣтанія отечества, къ славѣ Прускаго народа подъ возвышеннымъ и укрѣпленнымъ чинами, неприкосновеннымъ вѣнцомъ на главахъ его Королей изъ благороднаго Дома Гогенцоллернскаго!

Выразивъ сію надежду, которая да сопутствуетъ вамъ и на пути къ родинѣ, чтобы вы и тамъ продолжали дѣйствовать и стремиться къ достиженію сей возвышенной цѣли, объявляю, по повелѣнію Е. В. Короля, что первый Соединенный Сеймъ закрытъ."

Маршалъ соединенныхъ курій, Князь Сольмсъ-Лихъ, отвѣчалъ: „Да здравствуетъ Е. В. Король!" послѣ чего все собраніе возгласило троекратное ура!—Королевскій Коммиссаръ вышелъ затѣмъ изъ залы, въ сопровожденіи той же депутаціи, которая его встрѣтила.

— Въ Кобленцѣ происходило 11 с. м. торжественное открытіе вновь построеннаго дворца, который Король назвалъ Астерштейнъ, въ честь генералъ-лейтенанта Астера, оказавшаго большія для края заслуги постройкою многихъ крѣпостей. Торжество происходило въ присутств и генерала Астера.

— 14 с. м. вспыхнулъ въ Берлинѣ пожаръ въ домѣ придворнаго токаря. Пламя распространилось такъ быстро, что не смотря на поспѣшную помощь сгорѣло нѣско ько домовъ. Принцъ Прусскій лично присутствовалъ на пожарѣ и самъ распоряжалъ работами.

— По уваженію повсемѣстнаго неурожая, Король отмѣнилъ въ настоящемъ году сборъ ландвера.

„Najjaśniejsi Xiążęta krwi, JJOO. Xiążęta, JJWW. Hrabiowie i WW. Panowie!

PP. Reprezentanci szlachty, miast i gmin wiejskich!

„Nadeszła chwila, w któréj z rozkazu Jego Królewskiéj Mości, naszego najłaskawszego Monarchy, piérwsze zgromadzenie Połączonego Sejmu ma być zamknięte. Zgromadzenie to zasępiła jedna tylko okoliczność, to jest, iż pewna mała liczba deputowanych, nie chciała mieć udziału w ostatnich jego działaniach, a przez to uchyliła się od powinności, któréj spełnienie zostaje w nierozerwanym związku z wykonywaniem praw Stanowych na Sejmie. Rząd nie zaniedba utrzymać powagę prawa.

„Zresztą, jeśli zwrócimy uwagę na jedynasto-tygodniowy przeciąg czynności tego zgromadzenia, nader różnorodne uczucia obudzają się w sercu naszém. Kto będzie w stanie je objąć, kto wydać i wypowiedzieć słowami? Jedno atoli uczucie nie może być obce nikomu, uczucie, że prace Połączonego Sejmu nie były tak pożyteczne dla kraju, jakby niemi być mogły.

„Pokładamy jednakże ufność w Opatrzności Wszechmocnego Boga, który w krytycznych chwilach wspierał zawsze naszą ukochaną ojczyznę, że rzucone ztąd ziarno dobrego, padło na wdzięczną i żyżną rolę, i że wyrośnie z niego drzewo pięknego owocu, pod cieniem którego żaden chwast krzewić się nie będzie.

„Ale jedno też uczucie radości i dumy ożywia zapewne serca wszystkich: uczucie, albo raczéj przekonanie, że wszystkie zgromadzone tu Stany i Prowincye, są ściśle połączone z sobą przez wspólną gorącą miłość ku ojczyznie, ku zesłanemu nam od Boga Królowi i ku Jego Najjaśniejszéj Rodzinie. Wszyscy to głośnie i z radością stwierdzili. I jakkolwiek są różne wytknięte tutaj lub wybrane drogi, jakkolwiek się labiryntnie krzyżują, ufamy przecież, że wszyscy z owém przekonaniem temi drogami idący, dójdą do jednego celu: do ustalenia czci i niezawisłości, materyalnéj i duchownéj pomyślności ojczyzny, do sławy prusskiego narodu, pod wzniosłą i utwierdzoną przez Stany, nietykalną koroną na głowach jego Królów ze szlachetnego domu Hohenzollern.

„Z wyrazem téj nadziei, która niech wam towarzyszy w powrócie do zagród waszych, abyście i tam nie ustawali działać i dążyć do osiągnienia tego wysokiego celu, obwieszczam wam, z rozkazu Jego Królewskiéj Mości, że piérwszy Połączony Sejm jest zamknięty."

Marszałek połączonych Kuryi, Xiąże Solms-Lich, odpowiedział: „Niech żyje Król!" który to okrzyk całe zgromadzenie trzykrotnie powtórzyło. Następnie Królewski Kommissarz opuścił salę w towarzystwie tejże deputacyi, która go przy wejściu spotkała.

— W Koblenc, 11 b. m. odbyło się uroczyste otworzenie nowo-wybudowanego zamku, który Król nazwał *Asterstein*, na cześć Jeneral-Porucznika Aster, który położył znakomite dla kraju zasługi wznoszeniem rozmaitych fortec. Uroczystość ta odbywała się w obec tegoż Jenerał-Porucznika Aster.

— Dnia 14 b m. wybuchł w Berlinie pożar w domu tokarza nadwornego; ogień rozszerzył się tak szybko, że nim śpieszna zewsząd nadeszła pomoc, spłonęło zupełnie kilka domów. Xiążę Prusski znajdował się sam na miejscu pożaru, w celu wydawania poleceń dla prędszego przytłumienia ognia.

— Ze względu na powszechny nieurodzaj, Król zawiesił na ten rok zwykłe ćwiczenia landweru.

Австрія.

Прага, 16 Іюня.

Богемскіе штаты подали на имя императора прошеніи, о дозволеніе объявлять посредствомъ газетъ сеймовыя ихъ совѣщанія. Съ этою цѣлію уже шесть чиновниковъ сеймовой канцеляріи учатся стенографіи.

Краковъ, 19 Іюня.

14-го числа с. м. скончался здѣсь графъ Іосифъ Войдзицкій, бывшій коммисаръ со стороны Австріи, для опредѣленія границъ прежняго вольнаго города Кракова.

— Въ половинѣ Іюля будетъ открыта желѣзная дорога изъ Кракова къ Прусской границѣ, и въ то же время будетъ кончена Варшавская желѣзная дорога въ Мысловицы.

Austrya.

Praga, 16 czerwca.

Stany Czeskie podały do Cesarza petycyą o pozwolenie ogłaszania swoich obrad Sejmowych. W tym celu już 6 praktykantów kancellaryi Sejmowéj pobiera naukę stenografii.

Kraków, 19 czerwca.

Dnia 14 b. m. umarł tu Hr. Józef Wojdzicki, były Kommissarz ze strony Austryackiéj do oznaczenia granic dawniejszego Wolnego miasta Krakowa.

— W połowie lipca otwartą będzie kolej żelazna z Krakowa do granicy Prusskiéj. a jednocześnie ma też być ukończoną Warszawska koléj do Mysłowic.

Францiя.

Парижъ, 26 *Iюня.*

Окончанiе вчерашняго засѣданiя въ палатѣ депутатовъ было весьма шумно, потому что Г. Жирарденъ и оппозицiонная партiя требовали парламентскаго разсмотрѣнiя обвиненiй, взводимыхъ противъ министровъ. Послѣ жаркихъ пренiй, графъ Морни представилъ предложенiе, что „палата довольствуется данными правительствомъ объясненiями, и потому приступаетъ къ занятiю очередными дѣлами.“ Сiе предложенiе принято большинствомъ 225 голосовъ противъ 102.

— Составленный Г. Ренуаромъ докладъ коммиссiи суда перовъ по дѣлу генерала Кюбьера и сообщниковъ его, заключаетъ отчетъ въ занятiи коммисiи. Къ сему дѣлу приложено: 1,200 документовъ, касающихся отдачи въ содержанiе гуананскихъ копей, а также вся переписка генерала Кюбiера и бывшаго генеральнаго сборщика, Г. Пеллапра, а равно его противника Г. Пармантiе. Письмами Г. Пеллапра, и только одною своего запискою къ генералу Кюбiеру, Г. Тестъ запутанъ въ это дѣло такъ, что коммисiя признала его подлежащимъ обвиненiю. Сказанная записка писана въ Нерi; и въ ней помѣщено, чтобы генералъ не безпокоился по поводу замедленiя разрѣшенiя, такъ какъ онъ, т. е. Тестъ, всѣ относящiеся къ сему бумаги, взялъ къ себѣ для разсмотрѣнiя, и потому въ его отсутствiе не можетъ послѣдовать никакого невыгоднаго представленiя. Генералъ Кюбiеръ въ письмахъ своихъ къ Г. Пармантiе постоянно и съ точностiю сообщалъ о своихъ разговорахъ съ Г. Тестомъ, на счетъ хода дѣла и его участи въ совѣтѣ министровъ, а также въ министерствѣ публичныхъ работъ. Однако генералъ Кюбiеръ опровергаетъ то, что будто бы онъ получалъ увѣдомленiя по сему дѣлу отъ Г. Теста. Онъ объявляетъ, что одинъ чиновникъ, правда, сообщалъ ему оныя, но имени его онъ не хочетъ объявлять; а что онъ все относилъ къ самому министру, то это случилось единственно потому, что онъ хотѣлъ такимъ образомъ придать своимъ слухамъ болѣе достовѣрности и вѣса.

На вопросъ: какъ онъ думалъ употребить сумму въ 200,000 фр., которой требовалъ отъ содержателей копей, для ходатайства по ихъ дѣлу? Генералъ отвѣчалъ, что ему извѣстно было отъ лицъ, знакомыхъ по казенными подрядами, что не безполезно при этомъ дѣйствовать посредствомъ денегъ; но убѣдившись, что этого средства, о которомъ онъ думалъ, было не нужно, и потому, не прибѣгая къ подкупку, деньги возвратилъ подрядчикамъ. Онъ сознается, что худо поступилъ вошедши въ такiя дѣла, но не называетъ никого изъ своихъ сообщниковъ.

Былъ также допрашиваемъ и Г. Тестъ. Между прочимъ ему былъ предложенъ вопросъ на счетъ дѣйствительности увѣренiй, что будто бы онъ до поступленiя въ министерство не имѣлъ имѣнiя, но по выходѣ изъ кабинета, владѣлъ большимъ имѣнiемъ. Г. Тестъ отвѣчалъ, что онъ будучи адвокатомъ получалъ отъ 120 до 150,000 фр. дохода, и потому нельзя сказать, чтобы онъ не имѣя имѣнiя вступилъ въ министерство, а оставилъ оное, сдѣлавшись богачемъ. Сверхъ сего онъ обѣщалъ представить доказательства, что во время своего управленiя министерствомъ вынужденъ былъ употребить часть своего частнаго имущества, и потому продалъ часть своего имѣнiя.

Докладъ оканчивается изъявленiемъ мнѣнiя, что есть поводъ подозрѣвать генерала Кюбiера, Гг. Теста, Пармантiе и Пеллапра, и коммисiя предоставляетъ рѣшить суду перовъ: достаточно-ли сего повода для того, чтобы подать противъ нихъ обвиненiе.

27 Iюня.

Судъ перовъ обнародовалъ вчера свое опредѣленiе, по коему подвергаются обвиненiю Гг. Депанъ-Кюбiеръ, Пармантiе, Паллапра и Тестъ.

— Въ *Jour. des Déb.* напечатанъ въ прибавленiи весь докладъ, Ренуара, въ слѣдствiе котораго послѣдовало опредѣленiе суда перовъ. Мы ограничиваемся приведенiемъ только того, что опредѣленiе суда перовъ относительно обвиненiя Гг. Кюбiера, Пармантiе и Пеллапра, основывается на заключенiи, что въ 1842 г. они посредствомъ предложенiя подарковъ подкупали министра публичныхъ работъ, съ цѣлiю получить разрѣшенiе на содержанiе копей соли, находящихся въ верхней Сонѣ. Относительно обвиненiя Г. Теста, пера Францiи и бывшаго министра публичныхъ работъ, опредѣленiе равномѣрно основывается на инструкцiи, что будучи министромъ публичныхъ работъ, принималъ подарки

Francya.

Paryż, 26 *czerwca.*

Koniec wczorajszego posiedzenia Izby Deputowanych był bardzo burzliwy, z powodu, że P. Girardin i stronnictwo oppozycyjne żądali parlamentarnego roztrząśnienia obwinień, przeciw ministerstwu wniesionych. Po żywych rozprawach, Hr. Morny zaproponował wniosek z oświadczeniem, że „Izba poprzestaje na udzielonych przez rząd objaśnieniach, i przechodzi do porządku dziennego.“ Wniosek ten przyjęty został większością głosów 225 przeciw 102.

— Ułożone przez P. Renouard sprawozdanie instrukcyjnéj Kommissyi Sądu Parów w processie Jenerała Cubierés i wspólników, zawiera relacyą postępowania Kommissyi. 1,200 dokumentów ściągających się do konsensu ná kopalnie w Gouhenans, przytém cała korrespondencya Jenerała Cubiéres i P. Pellaprat, byłego Jeneralnego Poborcy, jako też i przeciwnika jego, P. Parmentier, zostały zabrane do instrukcyi. Przez listy P. Pellaprat, i tylko przez swój własny bilet do Jenerała Cubierés pisany, P. Teste miał się w taki sposób w tę sprawę zawikłać, że Komissya uznała go za ulegającego obwinieniu. Rzeczony bilet datowany był w Neris i zapewniał Jenerała, aby się nie troszczył z powodu zwłoki koncessyi, albowiem on sam, (P. Teste) wszelkie dotyczące tego interessu papiery zabrał do własnego rozpoznania, i przez to żadne niekorzystne przedstawienie w czasie jego nieobecności nie może nastąpić. Jenerał Cubiéres w swych listach do P. Parmentier, regularnie i z dokładnością donosił o swych rozmowach z P. Teste, o biegu interessu i jego losie na radzie Ministrów, jako też w Ministerstwie robót publicznych. Jenerał Cubiéres zaprzecza jednak, aby miał od P. Teste otrzymać jakie zawiadomienie w tym względzie. Oświadcza, iż wprawdzie jeden urzędnik udzielił mu takowe, ale nazwiska jego nie wymieni; że zaś je w listach swoich przypisywał samemu Ministrowi, pochodziło to jedynie ztąd, iż chciał nadać przez to swym wieściom więcéj pewności i wagi.

Na zapytanie: jak myślał użyć summy 200,000 fr., któréj od przedsiębierców żądał na popieranie ich interessu? odpowiedział Jenerał, że od osób, które obeznane były z ubieganiem się o rządowe koncessye, zawsze słyszał, że dobrze jest użyć przytém pieniędzy. Przekonał się jednak, iż poparcia, o jakiem myślał, nie było wcale potrzeby; nie użył przeto przekupstwa i pieniądze przedsiębiercom zwrócił. Przyznaje, że nie dobrze postąpił, wdając się w takie rzeczy; nie chce jednak kompromitować nikogo, i przeto nie wymieni żadnego ze swoich wspólników.

P. Teste był także słuchany. Między innemi zapytywano go o rzeczywistość pogłosek, że bez majątku został Ministrem, a bardzo majętny opuścił Ministerstwo. P. Teste odpowiedział, że jako Adwokat miał 120 do 150,000 fr. dochodu, nie można przeto powiedzieć, że bez majątku został Ministrem; że zaś nie bogatszy opuścił Ministerstwo, ofiarował się złożyć dowody, że w czasie swego urzędowania używać musiał swego prywatnego majątku, i dla tego poźniéj był zmuszony sprzedać część swych posiadłości.

Sprawozdanie kończy się opinią, że zachodzi powód podejrzenia względem Jenerała Cubiéres, PP. Teste, Parmentier i Pellaprat, i oddaje pod decyzyą Sądu Parów: czy ten powód jest dostateczny do wytoczenia przeciw nim processu.

Dnia 27 czerwca

Sąd Parów wydał wczoraj decyzyą, według któréj ulegają oskarżeniu PP. Despans-Cubiéres, Parmentier, Pallaprat i Teste.

— *Journal des Débats* ogłasza w dodatku całe sprawozdanie P. Renouard, w skutku którego nastąpiła decyzya Sądu Parów. Ograniczamy się na przytoczeniu, że decyzya Sądu Parów co do oskarżenia PP. Cubiéres, Parmentier i Pelleprat, opiera się na konkluzyi, że w roku 1842 za pomocą ofiar i darów przekupywali Ministra robót publicznych, w celu otrzymania koncessyi na kopalnie soli, położone w departamencie Wyższéj Saony. Co do oskarżenia P. Teste, Para Francyi i byłego Ministra robót publicznych, decyzya opiera się również na instrukcyi, że w tejże epoce, będąc Ministrem robót publicznych, przyjmował dary za czynności swego urzędowania, nie ulegające opłacie.

за такія дѣйствія по своей должности, за которыя онъ не долженъ былъ брать ничего.

— По поводу отверженія предложеннаго въ палатѣ депутатовъ проекта г-мъ Э. Жирарденомъ о разсмотрѣніи обвиненій противъ министерства, этотъ депутатъ препроводилъ къ предсѣдателю палаты прошеніе объ отставкѣ.

— Палата депутатовъ занималась вчера проектомъ закона объ управленіи лѣсами. Министръ финансовъ защищалъ настоящую систему, послѣ чего проектъ снова переданъ въ коммисію.

— Королева Христина давала большой обѣдъ, на которомъ находился генер. Нарваэзъ, со всѣми чиновниками Испанскаго посольства; послѣ чего былъ у Королевы большой вечеръ, на которомъ, кромѣ многихъ знатныхъ особъ, былъ герцогъ Монпансье съ своею супругою.

— Въ *Union Monarchique* полагаютъ, что генералъ Нарваэзъ возвратится въ Испанію, съ тѣмъ, чтобы занять мѣсто предсѣдателя кабинета.

— Изъ Тулона отъ 18 числа сообщаютъ: Утверждаютъ, что французская эскадра находящаяся въ средиземномъ морѣ отправится въ Гибралтарскій проливъ и къ марокскимъ берегамъ; но кажется, герцогъ Жуэнвильскій ожидалъ отвѣта на депеши, посланныя имъ въ Парижъ. Все заставляетъ полагать, что Его Высочество вскорѣ будетъ замѣненъ вице-адмираломъ Мако.

— Въ алжирской газетѣ *Akhbar* отъ 17 числа напечатано: Нѣсколько уже ней носится слухъ, что англійская эскадра, состоящая изъ 15-ти кораблей, прибудетъ въ Алжиръ. Слухъ этотъ неоснователенъ. Англійскій флотъ находящійся нынѣ на португальскихъ водахъ, отправится, какъ говорятъ, въ Средиземное море; весьма можетъ статься, что онъ пройдетъ близъ Алжира, но достовѣрно то, что въ виду Алжира останавливаться небудетъ.

— Сообщаемъ подробности сраженія съ Кохинхинцами. ,,Французскіе корабли: *Gloire* и *Victorieuse* отправились въ Кохинхину съ тѣмъ, чтобы требовать отъ императора удовлетворенія за жестокое обращеніе съ миссіонерами. Прибывъ въ Туранъ, Французы нашли тамъ многочисленный флотъ Кохинхинцевъ, готовый къ бою; однако мандарины изъявили готовность войти въ переговоры о мирѣ и даже пригласили офицеровъ на берегъ. Лишь только они вышли на берегъ, одинъ изъ Кохинхинцевъ, Христіанинъ, предостерегъ ихъ, что его единоземцы неожиданно нападутъ на французскій флотъ. Послѣ этого предостереженія, Французы немедленно возвратились на свои корабли, а Кохинхинцы, увидѣвъ это, открыли огонь, на который Французы такъ удачно отвѣчали, что непріятельскій флотъ былъ истребленъ въ теченіи одного часа. Корабль *Victorieuse* отправился въ Гонгъ-Конгъ для исправленія нѣкоторыхъ поврежденій."

29 Іюня.

Здоровье Короля, какъ утверждаютъ, весьма много пострадало съ нѣкотораго времени. Врачи совѣтуютъ Его Величеству успокоиться и незаниматься дѣлами; поэтому немедленно послѣ закрытія палатъ, Король намѣренъ отправиться въ замокъ Э.

— Г. Гизо прибылъ вчера изъ имѣнія своего въ Парижъ.

— Палата депутатовъ опредѣлила въ прошедшую Субботу, 3-го Іюня, приступить къ слушанію доклада своихъ коммисій относительно прошеній Іеронима Бонапарте и ливанскихъ христіанъ. Предметъ сегодняшнихъ совѣщаній составлялъ бюджетъ разходовъ министерства внутреннихъ дѣлъ.— Палата перовъ занимается продолженіемъ преній по закону о воспитаніи, а также о медицинской и фарматевтической практикѣ. Дѣло генерала Кюбіера начнется еще до 10-го Іюля.

— Правительство получило по телеграфу извѣстіе отъ префекта департамента верхняго Рейна, что 26 числа въ Мульгаузенѣ открылось смятеніе, при чемъ разграблено нѣсколько хлѣбныхъ лавокъ; при погашеніи безпорядковъ оружіемъ, 3 или 4 человѣка лишились жизни. Многія лица арестованы.

Англія.

Лондонъ, 24 *Іюня.*

Король и Королева Бельгійскіе вчера вечеромъ прибыли въ Букингамскій дворецъ, гдѣ у входа были приняты Королевою Викторіею и ея супругомъ.

— Z powodu odrzucenia podanego w Izbie Deputowanych wniosku P. Girardin o roztrząśnienie obwinień przeciw Ministerstwu, Deputowany ten przesłał Prezesowi Izby prośbę o dymissyą.

— Izba Deputowanych zajmowała się wczoraj projektem do prawa o administracyi lasów. Minister skarbu bronił systematu teraźniejszego, poczém projekt jeszcze raz do kommissyi odesłany został.

— Królowa Krystyna dawała wielki obiad, na którym znajdował się Jenerał Narvaez z całém poselstwem hiszpańskiém; następnie był u Monarchini wielki wieczór, gdzie, prócz wielu znakomitych osób, uważano Xięcia Montpensier z małżonką.

— *Union Monarchique* mniema, że Jenerał Narvaez wróci do Hiszpanii, w celu objęcia prezesostwa gabinetu.

— Z Tulonu piszą pod dniem 18 b. m.: Mówią ciągle, że eskadra francuzka na morzu Śródziemném udać się ma ku ciaśninie Gibraltarskiéj i brzegom marokkańskim; ale zdaje się, że Xiążę Joinville oczekiwał odpowiedzi na depesze, które przesłał do Paryża. Wszystko każe się spodziewać, że Królewicz wkrótce zastąpiony zostanie w dowództwie przez Wice Admirała Mackau.

— W dzienniku Algierskim *Akhbar* z dnia 17 czytamy: Od kilku dni obiega pogłoska, że eskadra angielska z 15 okrętów złożona, ma przybyć pod Algier. Wieść ta jest bezzasadną. Flota angielska, znajdująca się teraz na wodach portugalskich, uda się, jak mówią, na morze Śródziemne; bardzo być może, że będzie przepływać blizko Algieru, ale to pewna, że pod Algierem stać nie będzie.

— Oto są bliższe szczegóły bitwy z Kochinchińczykami: ,,Okręty francuzkie: *Gloire* i *Victorieuse* udały się do Kochinchiny, w zamiarze domagania się od Cesarza zadosyćuczynienia za okrótne obchodzenie się z missyonarzami. Zawinąwszy do Turan, zastały liczną flotę Kochinchińską, gotową do boju; jednakże Mandarynowie okazali chęć traktowania o pokój i nawet oficerów na ląd zaprosili. Atoli, zaledwie ci wysiedli, ostrzegł ich jeden Kochinchińczyk, Chrześcianin, że jego ziomkowie znienacka napadną na flotę francuzką. Oficerowie wrócili więc co rychléj na swoje stanowisko, co widząc Kochinchińczycy, dali natychmiast ognia, na który Francuzi tak dzielnie odpowiedzieli, że w przeciągu godziny cała flota nieprzyjacielska zniszczoną została. Okręt *Victorieuse* udał się do Hong-Kong, dla naprawy szkód poniesionych."

Dnia 29 czerwca.

Zdrowie Króla, jak powiadają, ucierpiało znacznie od niejakiego czasu. Lekarze zalecili mu spokojność i odpoczynek, i przeto zaraz po zamknięciu Izb, ma się udać do zamku Eu.

— P. Guizot wrócił wczoraj ze wsi do Paryża.

— Izba Deputowanych postanowiła w przyszłą Sobotę, d. 3 lipca, słuchać sprawozdania swoich Komissyi względem próśb: Heronima Bonapartego i Chrześcian Libanu. Przedmiotem obrad dzisiejszych, według porządku dziennego, jest budżet wydatków ministerstwa spraw wewnętrznych. Izba Parów zajmuje się dalszym ciągiem rozpraw nad projektem do prawa o nauczaniu, tudzież o praktyce medycyny i farmacyi. Process Jenerała Cubiéres nie ma się rozpocząć przed d. 10 lipca.

— Rząd otrzymał telegraficzną wiadomość od Prefekta Departamentu Wyższego-Renu, iż d. 26 wybuchnęły w Mühlhausen rozruchy, przyczém kilka piekarskich sklepów zrabowanych zostało, i skutkiem użycia siły zbrojnéj, 3 czy 4 osoby utraciły życie. Nastąpiły liczne aresztowania.

Anglia.

Londyn, 24 *czerwca.*

Królestwo Belgijscy przybyli wczoraj w wieczór do pałacu Buckingham, gdzie przy wnijściu przyjmowani byli przez Królowę Wiktoryę i jéj małżonka.

— Министру внутреннихъ дѣлъ, третьяго дня, былъ поданъ на имя Королевы адрессъ, подписанный 100,000 женщинъ, въ которомъ онѣ просятъ Ея Величество, чтобы билль объ уничтоженіи столь распространившагося въ Англіи обольщенія обращенъ былъ въ законъ. Помянутый билль уже предложенъ нижнему парламенту, который занимался имъ сегодня въ пополуденное засѣданіе.

— Изъ Лиссабона получены слѣдующія извѣстія, обнародованныя въ журналахъ *Standard* и *M. Chronicle*: Несчастнымъ противодѣйствіемъ Кабралистовъ, погашеніе безпорядковъ, такъ хорошо начатое подъ вліяніемъ англійскаго правительства, снова остановилось. Вмѣсто того, чтобы искренно приступить къ исполненію условій лондонскаго протокола, что произвело бы немедленное и совершенное изъявленіе покорности опортской юнты, и положило бы конецъ междоусобной войнѣ, португальскіе министры успѣли убѣдить Королеву къ утвержденію новаго постановленія, которое отсрочиваетъ исполненіе данныхъ обѣщаній, и дѣлаетъ оныя какъ бы невѣрными. По обнародованіи въ *Diario* отъ 10 числа прокламаціи Королевы, заключающей амнистію, Кабралисты, раздосадованные оказаннымъ юнтѣ снисхожденіемъ, расположили министровъ къ составленію новаго постановленія, обнародованнаго того же вечера въ прибавленіи къ *Diario*, по силѣ коего послѣдствія всепрощенія пріостановлены до объявленія совершенной покорности какъ опортской юнты, такъ равно и прочихъ инсургентовъ во всей странѣ. Кажется, что инсургенты, видя пріостановленіе исполненія обѣщаній на счетъ перемѣны министровъ и созванія кортесовъ, колебались безусловно предаться въ руки своихъ враговъ. Немедленно послѣ обнародованія послѣдняго постановленія, снова арестовали тѣхъ, кои въ слѣдствіе амнистіи получили было свободу. Въ то же время испанскія войска подвигаются ускоренными маршами къ Опорто. 11 числа с. м., 7,000 чел. сихъ войскъ вступили въ Чавесу; въ Брагѣ отрядъ сей соединится съ другимъ испанскимъ отрядомъ въ 5,000 чел., прибывшимъ изъ Валенсы, чтобы потомъ содѣйствовать генералу Сальданьѣ при аттакѣ Опорто. Не ожидая прибытія сихъ подкрѣпленій, Сальданья двинулся впередъ и остановился въ полумилѣ отъ сего города. Узнавъ объ этомъ, весь гарнизонъ крѣпости, состоящій изъ 8 или 9,000 чел., выступилъ изъ города, чтобы отразить нападеніе, которое однако не состоялось по причинѣ перемирія, коему срокъ еще не истекъ.

— Въ *M. Chronicle* напечатанно: Мы получили сегодня поутру слѣдующее извѣстіе изъ Сетувала: Са-да-Бандейра и графъ Мелло, сдались съ отрядомъ въ 300 чел. англійскому отряду, и передали крѣпость. Остальная часть гарнизона оставила городъ ночью, и подъ начальствомъ Г. Галамби и графа Тайпаль, двинулась къ Эворѣ.

— Съ пароходомъ *Trent*, прибывшимъ на дняхъ въ Сутамптонъ вмѣстѣ съ Остъ-Индскою почтою, получено извѣстіе, что Мексиканскій конгрессъ уполномочилъ Сантану предать столицу скорѣе пламени, чѣмъ Американцамъ.

— Въ полученныхъ журналахъ изъ НьюІорка по 8-е Іюня, не пишутъ ничего новаго о военныхъ дѣйствіяхъ. Генералъ Вортсъ спокойно стоялъ въ Пуэблѣ; однако же носились слухи, что Сантана съ отрядомъ своимъ выступилъ изъ Мексики, и потому ожидали рѣшительнаго сраженія.

— Изъ Батавіи отъ 24 Апрѣля увѣдомляютъ, что въ Сингапурѣ былъ пожаръ, истребившій 300 домовъ; причемъ 1,500 человѣкъ лишились всего имущества. Убытки цѣнятъ въ 120,000 долларовъ.

25 Іюня.

20-го числа, совершилось десять лѣтъ царствованію Королевы Викторіи. Въ ознеменованіе торжества, произведена была въ паркѣ и въ Товерѣ пушечная пальба.

— Королева пожаловала пожизненный пенсіонъ въ 1,000 ф. ст. дѣтямъ умершаго писателя Томаса Гуда, оставшимся безъ всякаго имущества.

— Постановленіемъ правительства предписано, чтобы всѣ публичныя работы въ Ирландіи, начатыя для доставленія средства къ заработкамъ бѣдному классу тамошнихъ жителей, пріостановить съ 15 Августа. Съ того же времени прекратитъ свои дѣйствія коммисія, учрежденная для раздачи жизненныхъ припасовъ.

— Въ одно время съ Ирландіею, и Шотландія лишилась великаго мужа. 30-го Мая скончался въ Э-

— Minister spraw wewnętrznych otrzymał zawczoraj adress do Królowéj, podpisany przez 100,000 Angielek, w którém upraszają, ażeby bil, o zniesieniu tak upowszechnionego w Anglii zwodnictwa, w prawo był zamieniony. Rzeczony bil podany już został do Izby Niższéj, która rozważała go na dzisiejszém poobiednèm swém posiedzeniu.

— Z Lizbony nadeszły pod d. 15 b. m. następujące korrespondencyjne wiadomości, ogłoszone przez dzienniki *Standard* i *Morning-Chronicle*: „Przez nieszczęsną reakcyą, zdziałaną widocznie przez Kabralistów, dzieło uspokojenia, tak dobrze rozpoczęte pod wpływem rządu angielskiego, jest na nowo sparaliżowane. Zamiast szczerze przystąpić do wykonania warunków protokołu Londyńskiego, co byłoby spowodowało prędkie i zupełne poddanie się Junty w Oporto, i położyłoby koniec wojnie domowéj, Ministrowie portugalscy umieli wyjednać od Królowéj nowe postanowienie, które odkłada wykonanie danych przyrzeczeń i czyni je niejako zwodniczemi. Po ogłoszeniu w *Diario* z dnia 10 proklamacyi Królowéj, obejmującéj zapewnienie zapomnienia przeszłości i amnestyi zupełnéj, Kabraliści, rozgniewani uczynionemi dla Junty koncessyami, wymogli na Ministrach nowe postanowienie, ogłoszone tegoż wieczora w dodatku do *Diario*, a przez które skutki amnestyi zostały zawieszone aż do zupełnego poddania się Junty w Oporto i wszystkich w ogólności powstańców w całéj obszerności kraju. Nie dziw przeto, że ci ostatni, nie widząc skutku przyrzeczeń co do zmiany Ministrów i zwołania Kortezów, wahali się oddać bezwarunkowo w ręce swych nieprzyjaciół. Tymczasem zaraz po ogłoszeniu ostatniego postanowienia, przystąpiono do nowych uwięzień tych, którzy w skutku amnestyi wypuszczeni zostali na wolność. Zarazem wojska hiszpańskie postępują w przyśpieszonych pochodach ku Oporto. Dnia 11 b. m. 7,000 tego wojska weszły do Chaves; w Braga połączą się z innym 5,000 korpusem hiszpańskim, przybywającym z Valenza, aby wspierać następnie Jenerała Saldanha w jego uderzeniu na Oporto. Nie czekając na przybycie tego posiłkowego wojska, Saldanha posunął się naprzód aż o pół mili od tego miasta. Na tę wiadomość, cała załoga, złożona z 8 do 9,000 ludzi, wystąpiła za mury, aby odeprzeć napaść, która jednak nie miała miejsca, z powodu zawieszenia broni, którego termin nie upłynął.

— W *Morning-Chronicle* czytamy: Otrzymaliśmy dziś rano z Setubal następującą wiadomość: Sa da Bandeira i Hr. Mello, poddali się z 300 ludźmi Admirałowi angielskiemu i oddali w ręce jego warownię. Reszta załogi opuściła miasto w nocy, udając się ku Evora, pod dowództwem Galamby i Hr. Taipa. (Ob. PORTUGALIA).

— Parostatek *Trent*, który właśnie przybył do Southampton z pocztą zachodnio-indyjską, przywiózł tam ważną nowinę, że Kongres mexykański upoważnił Santanę do oddania stolicy raczéj na pastwę płomieni, niż w moc Amerykanów.

— Otrzymane tąż pocztę dzienniki New-Yorskie z dnia 8-go czerwca, nie donoszą nic nowego z widowni wojny. Jenerał Worth stał spokojnie w Puebla; rozchodziła się jednakże pogłoska, że Santana, na czele licznego wojska zasłaniał Mexyk; spodziewano się zatém stanowczéj bitwy.

— Według wiadomości z Batawii z dnia 24 kwietnia, pożar w Singapore pochłonął 300 domów, przyczém 1,500 ludzi utracili całe swoje mienie. Straty wynoszą około 120,000 dolarów.

Dnia 25 czerwca

Dnia 20-go Królowa Wiktorya ukończyła rok dziesiąty swego panowania; wstąpiła bowiem na tron dnia 20 czerwca 1837 roku. Z powodu téj uroczystości dawano ognia z dział, tak w parku, jako i w Tower.

— Królowa przeznaczyła dożywotnią płacę, wynoszącą 1,000 funt. szt., dzieciom zmarłego poety Tomasza Hood, pozostałym bez żadnego majątku.

— Wyszło postanowienie rządu, aby wszystkie roboty publiczne w Irlandyi, przedsięwzięte w celu dania sposobu zarobkowania ubogiéj klassie, od d. 15 sierpnia zwinięte zostały. W tymże samym czasie, ustaje komissya, trudniąca się rozdziałem żywności.

— Spółcześnie z Irlandyą, i Szkocya straciła wielkiego męża. Dnia 30-go maja umarł w Edymburgu sławny

динбургѣ знаменитый докторъ Чальмерсъ, на 67 году отъ роду. Онъ произвелъ вліяніе не столько своими сочиненіями и рѣчами на событія, сколько на умы своей страны и своей эпохи, въ религіозномъ и философическомъ отношеніяхъ. Онъ былъ главою такъ называемой *Свободной* Шотландской церкви, и управлялъ тѣмъ большимъ движеніемъ, которое въ 1843 году кончилось разъединеніемъ пресвитеріанской церкви.

Италія.

Римъ, 12 Іюня.

Третьяго дня, происходило собраніе тайной консисторіи, при чемъ Его Святѣйшество назначилъ кардинала Макки, какъ декана св. коллегіума, остійскимъ и веллетрійскимъ епископомъ. Второй деканъ, кардиналъ Ламбрускини, назначенъ, на мѣсто кардинала Мекки, епископомъ Порто, С. Руфины и Чивитавеккіи. За симъ Его Святѣйшество произнесъ краткую рѣчь къ собраннымъ кардиналамъ, въ коей объявилъ имъ, что послѣ зрѣлаго совѣщанія съ нѣкоторыми кардиналами, учредилъ государственный совѣтъ (*administratorum Consilium*), въ которомъ должны быть предварительно разсматриваемы такія дѣла, которыя должны поступать на утвержденіе Его Святѣйшества.

— Сынъ О'Коннеля былъ сегодня на аудіенціи у Папы, который воздавалъ хвалу основателю репила. Когда молодой О'Коннель поцѣловалъ ногу Папы, Его Святѣйшество сказалъ: „Если небо не даровало мнѣ давно жаланнаго счастія, прижать къ груди героя христіанства, то по крайней мѣрѣ я имѣю удовольствіе обнять его сына.“ При сихъ словахъ Папа два раза прижалъ его къ своей груди. 25-го числа Е. С. назначилъ большую паннахиду за упокой О'Коннеля.

— Жители Рима дѣлаютъ большія приготовленія къ торжественному празднованію предстоящаго дня восшествія на престолъ Папы, Пія IX.

Испанія.

Мадритъ, 20 Іюня.

Утверждаютъ, что правительство получило депеши изъ Лиссабона. Въ Лиссабонѣ произошли смятенія, произведенныя выпущенными на свободу плѣнниками изъ дивизіи генерала Дасъ-Антаса 12-го Іюня по утру. Португальское правительство тотчасъ, сдѣлало постановленіе, что амнистія получитъ обязательную свою силу только послѣ изъявленія покорности Опортской юнты.

— Правительство получило также донесеніе, что испанскія войска приближаются къ Опорто, и, по видимому уже соединились съ португальскимъ корпусомъ генерала Сальданьи.

— Генералъ Мендезъ-Виго 17-го числа с. м., съ отрядомъ Испанцевъ въ 2,000 чел. и Португальскимъ гарнизономъ Валенской крѣпости, занялъ Понте-де Лимскую дефилею и двинулся къ Брагѣ. Генералъ Конча 16-го числа вступилъ съ главною арміею въ Браганцу, а 17-го прибыли туда послѣдніе отряды испанскаго войска изъ Цаморы. Полученная здѣсь телеграфическая депеша сообщаетъ, что Конча, 18-го числа, двинулся изъ Браганцы къ Амаранте.

— Въ Мадритѣ носятся слухи о преобразованіи кабинета. Говорятъ, что г-нъ Сарагосса отправленъ къ ген. Нарваэзу, съ предложеніемъ, чтобы онъ принялъ начальство надъ войсками и устроилъ возвращеніе Королевы Христины въ Испанію. Къ Французскому посланнику, прибылъ курьеръ изъ Парижа, съ собственноручнымъ письмомъ Короля Лудвика Филиппа къ Королю Испанскому. Посланникъ немедленно отправился въ Пардо.

— Постановленіемъ министра финансовъ, воспрещенъ вывозъ монеты.

Португалія.

Лиссабонъ, 21 Іюня.

Англійскій адмиралъ Паркеръ 13 Іюня отправился на англійскомъ пароходѣ, въ сопровожденіи португальскихъ, испанскихъ и французскихъ судовъ, въ Сетувальскую гавань, и пригласилъ Са-да-Бандейру и его войска, чтобы они по принятіи амнистіи покорились. Послѣ непродолжительныхъ переговоровъ, Са-

Doktor Chalmers, mając 67 lat wieku. Nie tyle on wpłynął pismami swemi i mowami na wypadki, ile na umysły swego kraju i swojéj epoki, w kierunku religijnym i filozoficznym. Był on głową tak nazwanego *wolnego* kościoła szkockiego i prowadził to wielkie poruszenie, które w 1843 roku ukończyło się na rozdwojeniu kościoła Presbyteryańskiego.

Włochy.

Rzym, 12 czerwca.

Onegdaj, Papież zgromadził tajny Konsystorz, na którym Jego Świątobliwość mianował Kardynała Macchi, jako teraźniejszego dziekana św. Kollegium, Biskupem Ostii i Velletri. Drugi dziekan, Kardynał Lambruschini, mianowany na miejsce Kardynała Macchi, Biskupem Porto, św. Rufiny i Civitavecchia. Następnie miał Papież przemowę do zgromadzonych Kardynałów, w któréj oznajmił im, że po dojrzałéj naradzie z niektórymi Kardynałami, ustanowił Radę Stanu (administratorum Consilium), w któréj mianowicie ważniejsze sprawy, mające przyjść pod zatwierdzenie Papiezkie, mają być naprzód roztrząsane.

— Syn O'Connella miał onegdaj posłuchanie u Papieża, który twórcy Repealu największe oddawał pochwały. Gdy młody O'Connell pocałował w nogę Papieża, ten rzekł: „Kiedy mię nieba pozbawiły upragnionego oddawna szczęścia, abym bohatera chrześciańśtwa mógł uściskać, pozwól mi przynajmniéj mieć tę pociechę, abym syna jego uściskał.“ To rzekłszy, Ojciec św. przycisnął go dwa razy do piersi swoich. Na dzień 25 czerwca oznaczył Papież wielkie żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego O'Connela.

— Publiczność tutejsza czyni nader uroczyste przygotowania do obchodu rocznicy wstąpienia na tron Piusa IX.

Hiszpania.

Madryt, 20 czerwca.

Zapewniają, że rząd otrzymał depesze z Lizbony, donoszące o zaszłych tam niespokojnościach, spowodowanych przez wypuszczonych na wolność jeńców z dywizyi Jenerała das Antas d. 12 czerwca rano. Rząd portugalski natychmiast postanowił, że amnestya wejdzie w wykonanie dopiero po formalném poddaniu się Junty w Oporto.

— Rząd otrzymał także wiadomość, że wojsko hiszpańskie w spiesznych pochodach posunęło się do Oporto, i jak się zdaje, musiało się już połączyć z portugalskim Jenerałem Saldanha.

— Jenerał Mendez-Vigo miał dnia 17 b. m. z 2,000 Hiszpanów i załogą portugalską twierdzy Valenza, zająć wąwóz Ponte de Lima i ruszyć na Bragę. Jenerał Concha wkroczył dnia 16 z główną armią do Braganzy, a d. 17 weszły tamże ostatnie wojska hiszpańskie z Zamory. Nadeszła tu depesza telegraficzna donosi, że Concha dnia 18 posunął się z Braganzy do Amarante.

— W Madrycie rozchodzą się pogłoski o zmianie Ministerstwa. Mówią, że wysłano P. Saragossa do Jenerała Narvaez, w celu skłonienia go do objęcia dowództwa nad wojskiem i utorowania Królowéj Krystynie powrotu do Hiszpanii. Do Posła francuzkiego przybył onegdaj goniec z Paryża, który mu przywiózł własnoręczny list Króla Ludwika Filipa do Króla. Poseł udał się natychmiast z tém pismem do Pardo.

— Ogłoszony dziś dekret Ministra skarbu zakazuje wywozu gotowych pieniędzy.

Portugalia.

Lizbona, 21 czerwca.

Admirał angielski Parker, d 3 czerwca, udał się na parostatku angielskim, w towarzystwie okrętów portugalskich, hiszpańskich i francuzkich, do Setubal, i wezwał Sa da Bandeirę i wojsko jego, aby się za przyjęciem amnestyi poddali. Jakoż po krótkich układach Sa da Bandeira, Hr. Mello i około 300 ludzi poddali się sprzymierzeńcom;

да-Бандейра, Мебо-Таппа и около 300 чел покорились союзникамъ; остатокъ же ихъ корпуса, состоящій почти изъ однихъ гверильясовъ, вышелъ изъ города и удалился во внутрь страны. Опортская юнта отвергла, 12 числа, условія трехъ державъ, въ слѣдствіе чего блокировка снова возобновилась. 11-го числа, 12,000 Испанцевъ двинулись къ Опорто. Королева обнародовала въ Лиссабонѣ, что амнистія приметъ обязательную свою силу только тогда, когда покорятся всѣ инсургенты во всей странѣ.

— По послѣднихъ извѣстіямъ, полученнымъ изъ Опорто отъ 20-го Іюня, Опортская юнта еще не покорилась, потому, что объявленное Королевою Донною Маріею всепрощеніе показалось ей не достаточнымъ. Англійскій флотъ, подъ начальствомъ адмирала Паркера, по 21 число еще не былъ въ Опорто; за то отрядъ испанскихъ войскъ въ 3,000 чел. прибылъ въ Брагу, находящуюся въ 10 миляхъ отъ сего города, и продолжалъ свой походъ. Въ Опорто находится еще 9,000, а по увѣренію нѣкоторыхъ лицъ 14,000 чел. войска, принадлежащаго юнтѣ. Войскомъ этимъ командуетъ генералъ Повоасъ, который рѣшился не сдаваться ни маршалу Сальданьѣ, ни Испанцамъ, а только англійскому адмиралу. Маркизъ Люле, неуспѣвшій ничего сдѣлать въ Лиссабонѣ, возвратился въ Опорто.

Т у р ц і я.

Константинополь, 9 *Іюня.*

Порта получила на сихъ дняхъ важное извѣстіе, что 7 с. м подписанъ мирный трактатъ съ Персіею, уполномоченными обѣихъ націй. Въ слѣдствіе сего Энвери-Эфенди и Мирза-Такки выѣхали изъ Эрзерума, первый въ Константинополь а послѣдній въ Теперанъ.

— Сюда прибылъ курьеръ изъ Вѣны, привезшій предположеніе объ улаженіи спора между Греціею и Турціею, а также письмо князя Меттерниха къ великому визирю. Въ предложеніяхъ, сдѣланныхъ вѣнскому кабинету г-мъ Колетти, Порта не уч ствовала, и потому, князь Меттернихъ хотѣлъ, прежде отвѣта г-ну Колетти, узнать, какъ приметъ Порта предлагаемое имъ средство къ примиренію. Извѣстно, что диванъ принялъ сдѣлку, предложенную княземъ Меттернихомъ, и въ этомъ-то смыслѣ великій визирь отвѣчалъ главѣ австрійскаго кабинета. Отвѣтъ великаго визиря былъ врученъ, какъ говорятъ, англійскому посланнику, который отправилъ его, въ прошлую Пятницу, въ Вѣну, съ своимъ сухопутнымъ курьеромъ, отъѣзжавшимъ въ тотъ день въ Лондонъ. Всѣ почитаютъ турецко-греческій вопросъ рѣшеннымъ, и вообще, въ этомъ способѣ рѣшенія видятъ нѣчто унизительное для дипломаціи французской, которая такъ открыто принимала сторону Греціи.

— Изъ Муссула отъ 16-го Мая сообщаютъ, что Бедерханъ-Бей, убѣдившись въ безуспѣшности всѣхъ своихъ прошеній о помилованіи, принялъ оборонительное положеніе. Начальникъ его войскъ, Зеинаръ, расположился съ отрядомъ въ 300 чел. при деревнѣ Аламанъ-Каламунъ, близъ Моссула, вѣрно съ тою цѣлію, чтобы воспрепятствовать племеніи Несторіянцевъ изъ Тіари—соединиться съ Турками. Напротивъ начальники оттоманскихъ войскъ по всѣмъ направленіямъ двинулись впередъ и заняли важнѣйшія мѣста. Бедерханъ лишился уже послѣдней своей опоры; ибо сильнѣйшій начальникъ Курдистана, Адресиръ-Бей, помѣстилъ свое семейство въ неприступной крѣпости, снабженной па цѣлый годъ всѣмъ необходимымъ, и гарнизонъ коей состоитъ изъ 500 чел., и за симъ, въ сопровожденіи 10 всадниковъ бѣжалъ въ Муссулъ, куда прибылъ 16-го Мая. Равномѣрно старый другъ Бедерхана, Гакіарскій губернаторъ, Нурульха-Бей, родственникъ Ардешира, покинулъ Курдскаго начальника.

— Вчера прибылъ сюда знаменитый артистъ Листъ; чрезъ нѣсколько часовъ послѣ этого, онъ приглашенъ былъ къ Султану, и исполнилъ въ присутствіи Е. В. нѣсколько превосходныхъ піэсъ.

reszta zaś ich korpusu, złożona prawie całkiem z Guerylasów, wyszła z miasta i udała się w głąb kraju.— Junta Oportska odrzuciła dnia 12 warunki trzech mocarstw, w skutku czego blokada na nowo się rozpoczęła. Dnia 11 b. m. 12.000 Hiszpanów ruszyło ku Oporto. Królowa ogłosiła w Lizbonie, że wydana amnestya nie prędzéj wejdzie w wykonanie, aż się wszyscy powstańcy w całym kraju poddadzą.

— Według ostatnich wiadomości z Oporto z d. 20-go czerwca, junta tego ostatniego miasta jeszcze się nie poddała, z powodu, że amnestya udzielona przez Królowę Donnę Maryą nie zdawała się jéj być dostateczną. Flota angielska, pod dowództwem Admirała Parker, jeszcze 21-go czerwca nie odpłynęła do Oporto, natomiast oddział wojsk hiszpańskich, liczący 3,000 ludzi, przybył do Bragi o dziesięć mil od miasta tego odległéj, i dalszy odbywał pochód. Junta ma w Oporto jeszcze 9,000 ludzi, a jak inni utrzymują, 14,000. Wojska te zostają pod wodzą Jenerała Povoas, który postanowił nie poddać się ani Marszałkowi Saldanha, ani Hiszpanom, ale tylko Admirałowi angielskiemu, P. Parker. Margr Loulé wrócił do Oporto, z bezskutecznego swego poselstwa do Królowéj.

T u r c y a.

Konstantynopol 16 *czerwca*

Porta odebrała w tych dniach ważną wiadomość, że 7 b. m podpisany został traktat pokoju z Persyą, przez pełnomocników obu narodów. W skutku tego Enweri-Efendi i Mirza-Takhi opuścili miasto Erzerum: piérwszy wyjechał do Stambułu, a drugi do Teheranu.

— Przybył tu goniec z Wiednia, który przywiózł propozycyą załatwienia sporu między Grecyą i Turcyą, i list od Xięcia Metternicha do Wielkiego Wezyra. W propozycyach, które P. Kollettis podał gabinetowi Wiedenskiemu, Porta nie miała udziału, przetoż Xiąże Metternich chciał, przed daniem odpowiedzi P. Kollettis, dowiedzieć się jak Porta przyjmie proponowany przezeń środek pojednania, i w tym celu pisał prywatnie do Reszyda - Baszy. Dywan przyjął warunki ugody podane przez Xięcia Metternicha, i w tym właśnie duchu Wielki Wezyr dał odpowiedź naczelnikowi gabinetu austryackiego. Odpowiedź Wielkiego Wezyra wręczoną została, jak powiadają, Posłowi angielskiemu, który ją odesłał do Wiednia przez swego lądowego gońca, odjeżdżającego w tymże dniu do Londynu. Wszyscy uważają turecko-grecką kwestyą za ukończoną, i w ogólności, w tym sposobie załatwienia sporu, upatrują coś poniżającego dla dyplomacyi francuzkiéj, która tak otwarcie brała stronę Grecyi.

— Według doniesień z Mossulu, z dnia 16 maja, Bederhan-Bej, widząc wszystkie swe prośby o ułaskawienie bezskutecznemi, zajął stanowisko odporne. Seraskier wojska jego, Zeinar, stanął z 300 ludźmi pod wsią Alamun, niedaleko Mossulu, zapewne dla tego, aby przeszkodzić pokoleniu Nestoryanów z Thiari przejść do Turków. Przeciwnie dowódzcy ottomańscy posunęli się we wszystkich kierunkach naprzód i zajęli najważniejsze miejsca. Bederhan Bej utracił już ostatnią swoję podporę, gdyż najznakomitszy naczelnik Kurdystanu, Ardeszir-Bej, przeniósł rodzinę swoją do niezdobytéj twierdzy, która na rok we wszelkie potrzeby jest zaopatrzoną, i któréj załoga składa się z 500 żołnierzy; następnie zaś sam, w towarzystwie 10 jezdzców, uciekł do Mossulu, gdzie stanął d 16 maja. Dawny także przyjaciel Berder-chana, Gubernator z Hakiari, Nurullha-Bej, krewny Ardeszira, odstąpił podobnież od sprawy naczelnika Kurdów.

— Wczoraj przybył tu znany artysta Liszt, a w kilka godzin potém został do Sultana wezwany i miał zaszczyt odegrać przed nim kilka sztuk wyborowych.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 4-го Іюля 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*